Łódź, 11 IV 1919 r.

Cena pojedyńczego numeru 20 fen.

Rok założenia 1897.

Nr. 100.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Piątek, dnia 11 kwietnia 1919 roku.

Cena prenumeraty:
w ŁODZI:
Kwartalnie Mk. 14.40
Miesięczn. „ 4.80
Za roznoszenie
70 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztową:
Kwartalnie Mk. 19 50
Miesięczn. „ 6,50

Kalendarzyk:
Piąt. 11.IV. Leona.
Sob. 12.IV. Wiktora.
Niedz. 13.IV. Hermenegilda.
Pon. 14.IV. Walerjana.

Redakcja
w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28

Można zamawiać „Rozwój": w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk

CENA OGŁOSZEŃ: **Przed tekstem** lub **w tekscie** 2 marki, **za tekstem** 65 fenigów, **nekrologi** 1 marka za wiersz petitowy. **Drobne ogłoszenia** 10 fen. wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. **Artykuły** bez oznaczenia honorarjum uważa Redakcja za bezpłatne.

Nieco światła przy robocie partji skrajnych.

Wszczęte z ramienia władzy sądowej śledztwo w sprawie wykonanego w Zagłębiu Dąbrowskim zamachu na życie oficera wojsk polskich Pruszkowskiego ustaliło, że oficer ów na kilka dni przed zamachem otrzymał list z propozycją wstąpienia na służbę do organizacji bolszewickiej. List ów brzmiał jak następuje: Panie Chorąży! Gdyby pan poświęcił się pracy dla dobra proletarjatu, zechciej się pan zgłosić do znanych naszych przedstawicieli. Służba w stopniu oficerskim jest płatna miesięcznie 4,000 marek".

Oficer Pruszkowski niezwłocznie złożył o tym anonimie raport swojej zwierzchności. Zamach, którego padł wkrótce potem, stał się wymownym uzupełnieniem zawartej w liście propozycji, świadomość, że żywioły, z których ów list wyszedł, postanowiły w swej działalności przeciwpaństwowej wstąpić na drogę zemsty i krwawego odwetu tam, gdzie zawodzi droga podstępu i przekupstwa. Że jednocześnie nie krępowali się oni żadnymi względami powiększania swoich funduszów czerpanych z zewnątrz od wrogów państwa polskiego dowodzi fakt podany w „Robotniku" z dnia 7 bm. „Ze sprawozdania kasowego, złożonego na plenarnym posiedzeniu zagłębskiej rady delegatów robotniczych pokazało się, iż marek 13,000, należących do partji, a zebranych od ogółu robotniczego zostało wydanych na bojówkę komunistyczną zwaną szumnie „czerwoną gwardją".

Zwróćcie uwagę, robotnicy. Za wasze krwawo zapracowane pieniądze składane na rzecz partji—organizuje się „czerwone gwardje", organizuje się zamachy na polskich żołnierzy, na tych bohaterów, co piersią swoją zasłaniają cię od jarzma prusaków i bolszewików. Za te wasze grosze najmuje się zbirów, którzy strzelają do najlepszych synów Ojczyzny, zamiast chleba kupić dla zdychających z głodu współbraci. Pomyślcie nad tem robotnicy i zważcie na jakim to pasku was prowadzą.

Dyrekcja Kolei Państwowych

niniejszym zawiadamia, że z dniem 10 kwietnia r. b. otwarta została w m. Łodzi

STACJA MIEJSKA.

Bliższe szczegóły w biurze **Benedykta 7**, telefon 74. 664-1

Galanterję męską i damską
koszule męskie i krawaty
poleca
Wł. Janiszewska Przejazd 16
Sklep bogato zaopatrzony. Ceny przystępne.

Znaczenie ligi dla Polski.

Od chwili, kiedy zaczęto pracować nad stworzeniem pokoju, równocześnie Wilson podjął myśl stworzenia ligi narodów i z gorliwością stara się ją przeprowadzić, aby ludzkość raz nareszcie uwolnić od tych krwawych zapasów, które tyle ofiar pochłaniają.

Jak ma być zorganizowana ta liga i jaką rolę ma odegrać oto pytanie, które się nam nastręcza.

Każdy jasno zdaje sobie z tego sprawę, że zachłanność ludzka jest wielka.

Dawny imperjalizm rzymski był kultywowany z całem pietyzmem wśród narodów Europy, a w wieku ośmnastym stanął u zenitu wtedy, kiedy trzej monarchowie rozdrapali między sobą państwo polskie jedynie dla tego, że siły ich były dziesięciokrotnie silniejsze niż Rzeczypospolitej. Popełniono olbrzymi polityczny bandytyzm, korzystając z kłopotów, które nawiedziły inne państwa, niemogące w tym czasie zaprotestować dobitnie w kwestji tej kradzieży.

Obecnie Wilson podjął myśl urządzenia Europy w ten sposób, aby wszystkie, nawet najdrobniejsze narody mogły swobodnie i samodzielnie rozwijać się i pielęgnować swój własny kult, swój narodowy indywidualizm. Myśl nie nowa, ale nikt tak w porę z nią nie wystąpił jak Wilson. Nie znamy bliżej tej postaci, a właściwie jej duchowych aspiracji.

Jako mąż polityczny musi on być znany w kraju, skoro go na tak wybitne stanowisko olbrzymi i wolny naród Stanów Zjednoczonych powołał.

Ale mąż polityczny, a mąż pewnej idei można powiedzieć idei wielkiej, to są dwie odrębne jednostki.

Polityków możemy wymienić tysiące; będą między nimi zdolni i mniej zdolni a nawet nieudolni, ale mężów idei, mężów, którzy nie przejęci szowinizmem, lub niezacietrzewieni jakiemiś banalnemi pojęciami, które do wielkich idei rozdąć-by chcieli, (jak naprzykład idea bolszewizmu), to takich mamy mało, bardzo mało. Łatwiej narody podbijać, łatwiej być bohaterem pięści, niż bohaterem ducha, niż twórcą wielkich obejmujących ludzkość praw. A jak się zapowiada, Wilson jest materjałem na takiego twórcę, wie on co robi, dokąd idzie i co zamierza stworzyć Związek narodów to nie rzecz błaha, tuzinkowa, to coś potężnego, to coś niezwykłego.

Silna ma to być tarcza, którą żadna kula nie przebije, żadna siła z miejsca nie poruszy, inaczej nie byłaby tem, na co narody czekają za czem tęsknią.

Polska, naprzykład, bez tej ligi narodów istnieć-by nie mogła.

Mówią niektórzy politycy, że potrafionoby ją zastąpić traktatami. Traktat a Liga to olbrzymia różnica. Do Ligi należy gromada narodów, do traktatu wybrane albo te, którym ten traktat potrzebny. Nawet często niesympatyczne. Liga ma atrybut, sprzymierzeniec czeka okazji, jakby się z korzyścią mógł wyłamać z zobowiązań.

Polskę tak zawsze zawodziły traktaty z wiarołomnymi Habsburgami, zdrajcą królem pruskim, moskwą i chanami, że dziś przestała w nie wierzyć.

Położenie Polski jest tak niebezpieczne, granice jej obstawione trzema szubrawcami, że myśleć o tem, aby bez Ligi narodów kraj nasz był bezpieczny i mógł zapewnić sobie należyty spokój, mowy być nie może.

Wpierw czy później to prusacy zmówiliby się z Moskwą na naszą zgubę; nie można też wyłączać ani hajdamaka, ani tego zamaskowanego imperjalisty, „brata słowianina"—czecha, którego z narodów słowiańskich warto byłoby z całą przyjemnością wykreślić i współideowcom — niemcom ofiarować.

Tylko więc Liga narodów może zapewnić Polsce zupełną gwarancję nienaruszalności jej granic.

Jak możemy sobie wystawiać ustrój takiej Ligi, czy „Związku" narodów, który byłby najwyższym trybunałem do spraw wojennych.

Atrybucja Ligi może być większa lub mniejsza, w każdym razie powinna Liga posiadać głos decydujący i bezapelacyjny, któremu każdy naród poddać się jest obowiązany.

Jeżeli zaś nie chciał spełnić postanowień Ligi, wtedy cały Związek narodów występuje orężnie przeciwko takiemu intruzowi, występuje nawet wtedy, kiedy — ten nie należałby do tego Związku, a chce rozszerzyć swoje granice, lub wytworzyć dla siebie korzystniejszą polityczną sytuację.

Jeżeli język międzynarodowy „Esperanto" wymyślił żyd — to przypuszczać należyy że żydowi — żargoniście najprędzej ta myśl żargonu wszechświatowego musiała przyjść do głowy.

Jeżeli trzeba było stworzyć Unię narodów, to mógł ją stworzyć tylko amerykanin, gdyż — Stany Zjednoczone nie są czem innem jeno taką Unją.

Ligę narodów można zorganizować rozmaicie.

Zasadniczo jednak wyróżniają się dwie grupy:

Jedna chciałaby mieć rodzaj parlamentu w specjalnie na ten cel stworzonym kraiku, druga ogranicza się do udziału jednego przedstawiciela danego kraju.

Tą drugę drogą dla Ligi wybrał Wilson i przyznać trzeba, że zrobił to trafnie. Czem mniejszy balast, tem sprawy idą zwięźlej i pewniej.

My jednak jeżeli pragniemy spokoju i całości bodajby w ciasnych granicch, powinniśmy żądać, aby ta Liga miała jak najsilniejszą władze, a postanowienia jej wielki posłuch, bo taka tylko Liga może utrzymać na wodzy krwiożerczego sąsiada na zachodzie i współdzikiego mongoła imperjalistę na wschodzie.

Polska w tym wypadku musi szczerze i bez zastrzeżeń popierać myśl Wilsona: stworzenie Ligi narodów. —C.—

Z akademickiego życia w Łodzi.

Polskje koło akademików chrześcjan. — Jednodniówka na studenta-żołnierza. — Praca młodzieży akademickiej. Chwila obecna.

Po zamknięciu wyższych uczelni w stolicy, rozeszli się nasi studenci we wszystkie strony. Jedni wstąpili do wojska, drudzy zaś, którym życie złożyło na barki inne obowiązki, pozostali w domu.

W Łodzi polskie Koło akademików chrześcjan, wystąpiło z odczytami i wykładami w różnych instytucjach, a ostatnio w marcu wydało „Jednodniówkę" poświęconą studentowi-żołnierzowi na froncie.

Na początku dany jest wstęp, w którym słusznie powiedziano, że w dzisiejszej wojnie ideja nasza, ideja państwowości polskiej, „zwyciężyła, bo żyła w sercach i we krwi polskiej".

W wydanej jednodniówce stwierdzają studenci, że ich koledzy szli z pieśnią na ustach pod Lwów.

Nie wielki ten zeszycik tryska prawdziwie młodzieńczem życiem.

Dużo jest tu humoru, dużo młodego dosyć zdrowego dowcipu.

Z poważniejszych rzeczy wyróżnić wypada opowiadanie „O Polsce, żołnierzu polskim i o radości dnia dzisiejszego".

Cel „Jednodniówki" jest nietylko miły, ale drogi sercu polskiemu; przeznaczony jest na studenta-żołnierza, to też „Jednodniówka" znalazła poparcie ogólne.

Spodziewamy się, że tę prośbę młodych piór i młodych usiłowań poprą łodzianie chętnie, tem więcej, że cały dochód przeznaczony jest na żołnierza-akademika.

B. Ładzia.

KRONIKA.

Dziś, d. 11 kwietnia 1919 r.

Asygnaty Polskiej Pożyczki Państwowej nabywać można (po potrąceniu procentu):

100	markowe,	koronowe,	rublowe	za	97.22
500	„	„	„	za	486.11
1000	„	„	„	za	972.22
5000	„	„	„	za	4861.11
10000	„	„	„	za	9722.22

613 10

— Nowy pobór wojskowy.

a) Nowy pobór wojskowy w Łodzi rocznika 1896 i 1997 roku rozpocznie się w dniu 24 kwietnia r. b. i trwać będzie przez cały miesiąc.

— Kwesta na „Swięcone" dla żołnierzy.

We czwartek i piątek bieżącego tygodnia organizuje podsekcja żywnościowa tow. pom. dla żołnierza polskiego kwestę na święcone dla miejscowego garnizonu po sklepach miasta i w tym celu udekorowany wóz przejedzie wzdłuż ul. Piotrkowskiej.

Nie wątpimy, że społeczeństwo miejscowe weźmie pod uwagę położenie naszych żołnierzy, którzy zmuszeni są przepędzać święta daleko od swoich najbliższych i nasze kwestarki doznają wszędzie gorącego przyjęcia. Kupcy łódzcy nie zapomną o żołnierzu polskim i napewno popłyną hojne ofiary na święcono.

Ofiary na rzecz święconego przyjmuje również Sekcja intendentury T. P. d. Ż. P. pod adresem Piotrkowska № 78.

— Dla żołnierzy na front.

Stow. właśc. cukierni w Łodzi, postanowiło wysłać dla żołnierzy, walczących na froncie, możliwie jaknajwiększą liczbę podarków, złożonych z funtowych paczek z wyrobami cukierniczymi. Dotychczas cukiernicy zrzeszeni zadeklarowali już przeszło pięćset paczek. Dalsze deklaracje napływają.

Ciekawi jesteśmy czy wyślą również na front podarki nasi piekarze, wędliniarze, kuchmistrze i. d.

— Dla łodzian na froncie.

Sekcja informacyjno-prasowa towarzystwa pomocy dla żołnierza polskiego podaje do wiadomości, że w dniu wczorajszym Towarzystwo wysłało na front gen. Rydza-Smigłego dla rozdania żołnierzom 28 pułku łódzkiego 1 wagon, zawierający następujące przedmioty: 500 funtów tłuszczu przetopionego, 3 tysiące funt. sucharów, 1 tysiąc funtów cukru, 1060 kawałków mydła po ćwierć funta każdy, 500 koszul, 149 par kalesonów, 127 par onuczek, 62 koszulki ciepłe trykotowe, 69 par spodni, 25 kaftanów ciepłych z rękawami, 60 par skarpetek, 2 szynele, 118 woreczków, zawierających przybory do szycia i materjały piśmienne, 143 bandaże płócienne, 43 bandaże gazowe, 25 funt. waty, 16 i pół funta szarpi, 4 i pół funta ligniny i 54 pudełeczka Lausofanu.

Wagon ten odszedł pod opieką delegatów Tow. pp. Karola Nowickiego i Konstantego Kallera, którzy podjęli się osobiście rozdać wspomniane dary pomiędzy żołnierzy łódzkiego pułku.

— Rekolecje.

W niedzielę palmową o godz. 6 wiecz. rozpoczną się w kościele św. Krzyża rekolekcje dla inteligencji.

Bilety wejścia do kościoła na rekolecje dostać można u księży proboszczów.

— Wizytator szkolny.

a) Wczoraj przybył do Łodzi wizytator szkół średnich handlowych przy ministerjum p. Antoni Lipiński.

Zwiedził on kilka szkół miejscowych.

— Zmiany w składzie lekarzy miejskich.

k) Lekarz miejski czwartej dzielnicy, dr. Jelszański, opuścił swe stanowisko, otrzymawszy nominację na lekarza szpitala zapasowego w Dębicy pod Krakowem. Funkcje lekarza 4-ej dzielnicy pełni zastępczo dr. Smoleński (Andrzeja № 5). Od dnia 16 do 29 kwietnia lekarz miejski 7-ej dzielnicy, dr. Haberlau, wyjeżdża na urlop, zastępować go będzie dr. Giblański (ul. Piotrowska № 24).

Działalność „neutralnych".

Niesłychana prowokacja.

Wczorajsze pismo żargonowe z powodu aresztowań żydów—bolszewików, którzy knuli spiski w celu zagłady wojsk polsktch na Pińszczyźnie, wyszły w żałobnych obwódkach. Okazuje się, iż bezczelność prowokacyjna rozszalałego nienawiścią do Polski żydostwa nie zna wprost miary. Tego rodzaju postępek, wyrażający solidarność z występującymi jako sojusznicy bolszewików i knującymi zamachy przeciw naszej akcji wojskowej litwakami — jest oburzającą i niesłychaną wprost prowokacją społeczeństwa polskiego.

Sądzimy, że nasze władze wojskowe nie pozwolą w ten sposób krytykować i lekceważyć wyroków sądów wojennych i sprawę tą skierują do prokuratorji.

Jest tu bowiem wyraźna zmowa żydowska, jest bezczelność, którą stanowczo ukrócić trzeba.

Kto trudni się paskarstwem.

k) Komisja sądowa przy urzędzie walki z lichwą rozstrzygnęła następujące sprawy: znalezione u Elbauma 81 arszyna towaru „velour" — skonfiskować. U I. Tempelhofa ul. Piotrkowskiej 145 — 5 beczek kawy — skonfiskować. Przy ul. Gubernatorskiej 35 u E. Henczka 3 worki mąki żytniej — skonfiskować. U M. Gliksberga z ul. Aleksandrowskiej 2 zapasy liści tytuniowych — skonfiskownć. U Weila z ul. Nowomiejskiej nr. 4 zapasy tytuniu i gilz — skonfiskować, a za robotę papierosów bez pozwolenia ukarać go grzywną w sumie 100 mk. Wykryte u B. Rabinowicza przy ul. Dzielnej 30 3 beczki szarego mydła i aparaty do mydlarni — skonfiskować. Skazano na 500 mk. grzywny J. Hagendorfa z ul. Piotrrkowskiej 109 za niezameldowanie 3 beczek oliwy na smary, 9 beczek soli glauberskiej, 25 beczek odpadków smaru, kilkunastu balonów kwasu octowego, amonjaku i beczkę z oliwą. Abrama Chujkę za sprzedawanie mąki po cenach paskarskich i fałszywą wagę skazano na 500 mk. grzywny, mąkę i fałszywą wagę skonfiskowano. L. Szpiro z ul. Zawadzkiej 6 za nie zameldowanie 21 wełnianych chustek, 202 arszynów towaru wełnianego i 3,720 arszynów towaru damskiego skazano na zapłacenie 5 tysięcy mk. grzywny pieniężnej. Za próbki wełny Markusa Teibuszka z Lipowej 3 i próbki wełny Rachmila Etlingera i I. Michałowicza skazano po 100 mk. grzywny każdego. Za pasek mączny skazano całą kompanję: R. Basina z Konstantynowskiej na 5 tysięcy mk. grzywny lub 1 miesiąc aresztu, W. Tempelhofa na 1000 mk. grzywny lub 2 tygodnie aresztu.

Żydowskie intrygi.

Żydowski organ „Berliner Tageblatt" (№ 157) podaje wiadomość, że neutralizacja Gdańska miała nastąpić wskutek zabiegów żydowskich. Żydzi bowiem mają duże stosunki w Ameryce.

Jużci są to przechwałki, które nie mają racji bytu. Z innych źródeł dowiadujemy się, że myśli tej koalicja zaniechała. W każdym razie jest to tylko dowód, jak sprężyny żydowskie działają.

— O zwolnienie lekarzy od służby wojskowej.

Ministerjum Zdrowia Publicznego zwraca się do instytucji, w których obecność lekarzy jest absolutnie niezbędna, by do odpowiednich lekarzy powiatowych wniosły podania celem zwolnienia tych lekarzy od służby wojskowej. Ministerjum zwraca przy tem uwagę, że wobec powołania lekarzy w wieku 35—42 do służby wojskowej, tylko ci lekarze w powyższym wieku zostaną zwolnieni, których pozostawienie na danym stanowisku cywilnym zostanie skrupulatnie i należycie umotywowane. Podania należy składać najpóźniej do dnia 12 kwietnia 1919 roku.

— Ze Szkoły Handlowej Towarz. Szerzenia Wiedzy handlowej.

a) Ministerjum W. R. i O. P. zawiadomiło zarząd Szkoły handlowej Tow. Szerzenia Wiedzy handlowej (Długa 45), że absolwenci szkoły korzystają z praw jednorocznej służby wojskowej, uczniowie zaś otrzymują odroczenie aż do czasu całkowitego ukończenia szkoły.

— Nowy radny.

k) Na miejsce radnego p. Wolczyńskiego, który zrzekł się mandatu radnego, jako powołany na stanowisko dyr. Wydziału zaprowiantowania miasta, wszedł do Rady miejskiej z tejże listy Zjedn. Narodow. p. Leon Chwalbiński.

— Zebranie informacyjno-polityczne.

a) W nadchodzącą niedzielę, tj. dnia 13 bm. o godz. 7 i pół wiecz. w sali Koncertowej odbędzie się zorganizowane przez Zjednoczenie Narodowe zebranie informacyjno-polityczne, pod hasłem „Polska na tle sytuacji międzynarodowej".

Przemawiać będą posłowie Skulski, Głąbiński i Balicka.

Wejście dla członków Zjednoczenia bezpłatne, bilety zaś dla osób wprowadzonych po mk. 1.50. Nabywać można w dzień zebrania w sali Koncertowej od godz. 11 do 12 w południe.

— Ku czci Żmichowskiej.

a) Dzięki zabiegom zarządu Zrzeszenia Kobiet pracujących zawodowo przy Związku Katolickich Kobiet polskich, zorganizowano wczoraj w lokalu Tow. Krajoznawczego obchód ku upamiętnieniu rocznicy urodzin znakomitej poetki naszej Narcyzy Żmichowskiej.

Referat „O twórczości Żmichowskiej", wygłosiła p. Irena Wojciechowska. Resztę programu uzupełnił koncert oraz deklamacje najcelniejszych utworów poetki.

— Osobiste.

k) Naczelnik policji państwowej, oraz komisarz rządowy m. Łodzi, Bohdan Zbrożek, ciężko zaniemógł.

— **Młodzież polska żołnierzowi.**

W sobotę, dnia 12 b. m., o godz. 7-ej i pół wiecz. w sali domu im. J. Kilińskiego (Widzewska 117) młodzież szkół średnich urządza przedstawienie amatorskie, przeznaczające całkowity dochód żołnierzowi na froncie. Sympatyczny cel, jako też i nader miła akcja młodzieży, spotkają się niewątpliwie z żywym poparciem.

Przygrywać będzie orkiestra 28-go pułku. W programie „Skalmierzanki" sztuka ludowa w 3 aktach ze śpiewami i tańcami.

— **Z Tow. pomocy dla żołnierza.**

Sekcja Informacyjno-Prasowa Towarzystwa pomocy dla żołnierza polskiego podaje do wiadomości, że na skutek odezw, w miejscowych gazetach, zgłosiło się do pracy przy szyciu mundurów żołnierskich w kasynie oficerskim 298 pań.

Prócz tego zaofiarowano Towarzystwu na tydzień bieżący 92 maszyny do szycia (od osób prywatnych), które już zostały z mieszkań prywatnych zabrane przez żołnierzy. W pierwszych dniach przyszłego tygodnia będą zwrócone ofiarodawcom.

Należy podkreślic wielką ofiarność i zrozumienie potrzeb chwili bieżącej ze strony łodzianek.

— **Połączenie kolejowe z Wiedniem.**

Wagony bezpośredniej komunikacji Warszawa—Paryż i Warszawa—Wiedeń będą odchodziły z Warszawy w poniedziałki i czwartki o godz. 1 minut 50 po południu.

— **Odzież dla bezrobotnych.**

Komitet dla bezrobotnych zawiadamia, iż może otrzymać dla sprzedaży bezrobotnym większą ilość garniturów męskich po 47 mk., ubranek dziecinnych po 20 mk. oraz innych ubrań po cenach najniższych. Prosi więc bezrobotnych, chcących zakupić garderobę, aby zgłaszali się do swych dzielnic zapomogowych z odpowiednimi zaświadczeniami.

— **Z Magistratu.**

a) Posiedzenia magistratu odbywać się będą stale w poniedziałki, środy i piątki, o godz. 5-ej po poł.

— **Ze Stow. techników.**

W piątek, 11 kwietna, odbędzie się o godz. 8 wiecz. odczyt publiczny prof. Z. Straszewicza na temat „O wydajności pracy i jej znaczeniu w życiu narodowem" w sali Stow. handlowców polskich. Wejście 1.50 mk., dla członków stow. techników wejście bezpłatne.

— **Kąpiele dla dzieci szkolnych.**

k) W ciągu ubiegłego miesiąca, wykąpano dzieci szkolnych razem 17,440, a mianowicie: ze szkół polskich 7.080, ze szkół żydowskich 6,850, ze szkół niemieckich 3,160, oraz ze szkół prawosławnych 350.

— **Rejestracja bezrobotnej inteligencji.**

k) Państwowy urząd pośrednictwa pracy wznowił rejestrację bezrobotnych pracowników inteligentnych m. Łodzi.

— **Z cechu malarskiego.**

Dnia 9-go kwietnia 1919 r., w domu pod nr. 115 przy ulicy Kilińskiego, odbyło się kwartalne zgromadzenie majstrów cechu malarskiego.

Przyjęto w poczet majstrów: Józefa Sleszyckiego, Jana Janowskiego, Wicentego Gajewskiego, Włodzimierza Lewitina. Wyzwolono kilku czeladników.

Uchwalono kupić asygnat Polskiej Krajowej pożyczki za rbl. 600 (sześćset) z sum cechowych.

— **Tytuń.**

Za funt tytuniu „Asmojłuwa" gatunek I-y i II-gi (w większej ilości) żądali wczoraj paskarze żydzi po 250 mk. Funt daje 1,000 papierosów.

— **Kradzież towaru.**

a) Przy ul. Ogrodowej № 10 dostali się do składu Chaima Mędrowskiego, za pomocą wybicia otworu w dachu, niewykryci złoczyńcy, którzy skradli 220 par spodni, wartości 15,000 marek.

— **Rozszerzenie gminy.**

a) W celu rozszerzenia i zaprowadzenia zmian terytorjalnych, przyłączone zostały do gminy Bełdów, wsie: Prawęcice, Sobień i Chrośno z gminy Chociszewo, pow. łęczyckiego.

Bandytyzm pod Łodzią.

— **Bandyci zaczynają grasować.**

k) W okolicy Łodzi znów szerzy się bandytyzm, kilka szajek grasuje w szerokim promieniu, szerząc rabunki i mordy. Oto znów wiązanka z pokłosu bandytyzmu: W dniu 7 kwietnia wieczorem o godz. 8 i pół 5 uzbrojonych w broń palną i sieczną bandytów napadło na zagrodę włościanina wsi Sarnów, gminy Puczniew, powiatu łódzkiego, Franciszka Rochowczyka.

— **Ujęcie bandytów.**

k) Posterunek policyjny w gminie Puczniew zawiadomiono o usiłowaniu ograbienia lekarza z Szadku, Józefa Lipińskiego, jadącego do Puczniewa, majątku p. Leona Wernera

Natychmiast trzej policjanci miejscowi rzucili się w pościg i na drodze do wsi Jerwonice doścignęli dwuch bandytów, których po krótkiej walce obezwładnili. Jeden z nich Otto Rode, przyjechał niedawno z Berlina, posiadał paszport, wydany przez konsulat polski w Berlinie, drugi Karol Funke z Konstantynowa. Bandyci prócz broni mieli zapasowe czapki maciejówki i sznury. Ujętych „spartakusowców" odstawiono pod eskortą do więzienia do w Łodzi.

k) Trzech bandytów napadło na młynarza we wsi Ciosny, gminy Lućmierz za Zgierzem, Michała Prencla, którego ubezwładniono uderzeniami rewolwerów w głowę, i kazano wydać sobie pieniądze.

Policja we wszystkich wypadkach wdrożyła energiczne śledztwo.

— **Aresztowanie bandytów.**

a) W związku z napadem bandyckim na mieszkanie pani Gandelachowej, przy ulicy Nowo-Kątnej nr. 3, policja kryminalna aresztowała Kazimierza Maniszewskiego i Bolesława Fausta, silnie poszlakowanych o udział w napadzie.

— **Z Komisarjatu ludowego.**

a) Na stanowiska zastępców Komisarza ludowego na powiat łódzki mianowani zostali pp.: Stefan Sulmierski i Wacław Gajewski.

— **Z Wydziału szkolnictwa.**

k) Pierwsze posiedzenie Wydziału szkolnictwa w nowym składzie wyznaczone zostało na dzień 12 kwietnia, w sobotę, o godz. 5½ po poł. w lokalu Wydziału.

— **Z Wydziału zdrowotności publicznej.**

k) Wydział zdrowotności publicznej przenosi swe biura z gmachu magistratu przy Nowym Rynku № 14, do nowego lokalu przy ul. Cegielnianej, róg Skwerowej. Termin przenosin jeszcze nie ustalony.

— **„Warsztaty pracy".**

a) Z powodu braku odpowiedniego lokalu oraz coraz mniej chętnych pracowników, założone w roku 1917 „Warsztaty pracy" przy Sekcji opieki nad dziećmi M. R. O. zostały zamknięte. Jak się okazuje ze sprawozdania za okres czasu od 1 czerwca 1917 r. do 21 stycznia 1919 r., działalność tej instytucji dała zupełnie dodatnie wyniki, dzięki energicznej działalności Sekcji pań z pp. Pełczyną oraz Ładziną na czele.

— **Ziemniaki z Poznańskiego.**

a) Wczoraj nadszedł pierwszy transport ziemniaków z Poznańskiego dla Łodzi, w ilości 15 wagonów, które przekazane zostały Wydziałowi zaprowiantowania miasta.

— **Smiertelność w Łodzi.**

a) Według sporządzonego przez Wydział zdrowotności publicznej wykazu statystycznego w miesiącu lutym rb. zmarło w Łodzi ogółem 457 osób, w tem na płonicę (szkarlatynę) 1, na błonicę (dyfteryt) 6, odrę 1, ksztusiec 1, tyfus plamisty 37, tyfus brzuszny 3, gruźlicę 230, na choroby dróg oddechowych 178.

— **Pomoc biednym chorym.**

a) Do rzędu instytucji filantropijnych, oddających rzetelne usługi mieszkańcom, należy Sekcja Kobiet niesienia pomocy biednym chorym chrześcjanom.

Na żądanie departamentu opieki nad dziećmi i młodzieżą Ministerjum zdrowia publicznego, zarząd sekcji przygotował specjalne sprawozdanie ze swej działalności, które w tych dniach zostanie wysłane. W sprawozdaniu tem zaznaczono, że Sekcja założona została w dniu 13 sierpnia 1914 r.

Teraźniejsza działalność polega na udzielaniu bezpłatnej pomocy biednym chorym, dorosłym i dzieciom (lekarz, bezpłatnie lekarstwa), umieszczaniem dzieci w przytułkach, na wsi, opiece nad położnicami i matkami karmiącymi, umieszczaniu chorych w szpitalach, przestrzeganiu hygieny i czystości w mieszkaniach i t. d.

Wydatki Sekcji w roku sprawozdawczym wynosiły mk. 232,240, które pokryte zostaną w całości przez Magistrat.

— **Ofiara.**

P. Juljusz Kregczy złożył na Skarb Narodowy dnia 24 marca mk. 100 (srebrem).

— **Działalność lekarzy powiatowych.**

a) Ukończone świeżo sprawozdanie z działalności lekarzy dzielnicowych przy wydziale zdrowotności publicznej za m. luty r. b. wykazuje, że porad ambularyjnych udzielono 524, odwiedzono obłożnie chorych 898, z liczby tej skierowano do Kochanówki 2, do przytułku położniczego 4, do domu starców i kalek 2, do szpitali—231.

Chorób zakaźnych stwierdzono: gruźlicy 245, płonicy 10, świerzby 44, dur brzuszny 19, dur osutkowy (plamisty tyfus) 135, trychtnozy 6. Dokonano oględzin sanitarnych 243, zwłok 307, wydano opisów 119, wywidów tyfusowych 224.

Teatr i sztuka.

— **Teatr Polski.**

Dziś, przedstawienie krotochwili K. Zalewskiego p. t. „Oj mężczyźni, mężczyźni".

Dochód z przedstawienia przeznaczony na „Święcone" dla żołnierzy 28-go P.P.

Jutro teatr gra doskonałą komedję Z. Przybylskiego „Wicek i Wacek".

Na wtorek, afisz teatru zapowiada „Balladyna" J. Słowackiego. Dzieło to przygotowuje się z wielkim pietyzmem i ogromnym nakładem pracy. Nad wykonaniem jego czuwa reżyser, umiejący wydobyć każde ukryte drgnięcie sztuki p. K. Tatarkiewicz.

Nowe dekoracje opracowuje p. Br. Lechowski.

Usiłowania wspólne złożą się na przedstawienie nadzwyczajne.

Bilety już są do nabycia w kasie teatru.

Związek łódzkich artystów.

Wczoraj w Teatrze Polskim (Cegielniana 63), odbyło się zebranie organizacyjne filji Związku Artystów Scen Polskich, na którym wybrano Zarząd główny w osobach pp.: Z. Wierzejskiej, K. Tatarkiewicza, L. Wiśniewskiego, P. Woskowskiego i W. Biegańskiego. Na zastępców pp.: J. Pilarskiego i K. Oswalda. Do Komisji Rewizyjnej powołani zostali pp.: W. Polak, M. Bogusławski i W. Puchalski. Na zastępców pp.: J. Maliszewski i A. Tartakowicz.

TELEGRAMY.

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 10 kwietnia. (PAT.) Front galicyjski. Artylerja nieprzyjacielska ostrzeliwała słabym ogniem wsie na peryferji Lwowa oraz niektóre przedmieścia i dworzec. Żywsza działalność patroli nieprzyjacielskich w odcinku Chyrów i Ustrzyki Dolne. Pozatem na całym froncie spokój.

Front wołyński: Na odcinku Poworska nasze oddziały posuwają się na wschód od Maniewicz i oczyszczają okolice od zbrojnych band ukraińskich.

Front litewsko-białoruski: Konni wywiadowcy mińskiego pułku nocnym napadem odrzucili bolszewików od Mołczadzi, jednocześnie oddziały załogi słonimskiej zajęły stację Lesnaja. W obydwu miejscowościach zdobyto wielkie zapasy drogocennego materjału wojennego.

W z. Szefa sztabu generalnego
podpisano *Haller*, pułkownik.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią posługę ukochanemu memu mężowi 665—1

ś. † p.

Stanisławowi Brudzyńskiemu

a w szczególności czcigodnemu ks. kan. Janowi Albrechtowi za wypowiedziane słowa pociechy, a także i ks. Wilkowi, Zarządowi i Członkom Stow. Rob. Chrześć., oraz chórowi wotywowemu przy kościele św. Józefa składa z głębi zbolałego serca staropolskie „Bóg zapłać" **Stroskana żona.**

Dnia 10-go kwietnia 1919 r., zmarł w Łodzi, przeżywszy lat 50

ś. † p.

FRANCISZEK SZTURCEL

kontroler młynów Urzędu Aprowizacyjnego w Łodzi.

W zmarłym tracimy spokojnego i sumiennego współpracownika.
Cześć Jego pamięci!

Współpracownicy Urzędu Aprowizacyjnego na Obwód Łódzki
Wydział Zbożowo-Mączny.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi w sobotę, dnia 12-go kwietnia, o godz. 4-ej po poł., z domu żałoby, przy ul. Widzewskiej № 145, na cmentarz ewangielicki w Rokiciu. 672—1

Z SEJMU.

(Posiedzenie wczorajsze.)

Warszawa, 10 kwietnia. (PAT.) Początek posiedzenia o godz. 3-ej min. 30 po południu.

Szereg interpelacji.

Interpelacje wnieśli między innymi: pp. Kiernik, Witos i Dąbski w sprawie mianowania dyplomatycznych przedstawicieli Rzeczypospolitej zagranicą. Interpelanci zapytują, czy rząd przy nominacji zastępców dyplomatycznych chce uniknąć osób skompromitowanych w służbie dyplomatycznej państw zaborczych oraz będących tylko utytułowanymi i uherbowanymi nieukami; p. Michał Marek w sprawie oczyszczenia miasta Lwowa z nagromadzonych nieczystości, grożących miastu epidemjami; pos. Halban w sprawie krzywdzących zarządzeń finansowych wydziału skarbowego rządu niemieckiej Austrji we Wiedniu (chodzi o areszt na depozyty w bankach); pos. Daszyński w sprawie naruszenia nietykalności pos. Chudego; pos. Klemensiewicz w sprawie przesyłek pieniężnych do Galicji.

Debjut p. Priłuckiego.

Marszałek oświadczył, że wpłynęła jeszcze jedna interpelacja, mianowicie: pos. Priłuckiego w sprawie zajść w Pińsku, która będzie później odczytana kiedy przyjdzie minister wojny, który chce natychmiast dać odpowiedź.

Nowy minister.

Prezydent ministrów oznajmia, że Naczelnik państwa dekretem z 4-go kwietnia zamianował pana Stanisława Karpińskiego ministrem skarbu.

Belgja uznaje Państwo Polskie!

Ministerstwo spraw zagranicznych przysłało dosłowny tekst noty belgijskiego ministerstwa spraw zagranicznych w sprawie uznania państwa polskiego przez Belgję. Nota opiewa: Królewski rząd belgijski czuje się szczęśliwym, że danym mu jest uznać niepodległe i suwerenne państwo polskie. Od roku 1830, kiedy Belgja stała się panią swoich losów okazywała Polsce zawsze głęboką sympatję. W imieniu Belgji przesyłam Polsce najszczersze życzenia pomyślności. Podp. Hymans.

Odpowiedź polska.

Marszałek nie wątpi, że działać będzie w imieniu całego Sejmu jeśli prześle parlamentowi w Brukseli wyrazy serdecznej sympatji dla szlachetnego narodu belgijskiego, który wolał ponieść niesłychane ofiary krwi i mienia, jakich historja nie zna, niż poświęcić swoją wolność i cześć (brawa).

Tajemniczy podpis.

Przed porządkiem dziennym pos. C h u d y oświadczył, że pod wnioskiem posłów Głąbińskiego, Goralskiego, Staniszkisa i tow. w sprawie rolnej widnieje także i jego nazwisko chociaż wniosku takiego nigdy nie podpisywali. Mówca protestuje przeciwko temu energicznie.

Zatwierdzenie drobnych praw.

Z porządku dziennego po krótkim referacie pos. *Z y g m u n t a S e y d y* uchwalono zatwierdzić dekrety w sprawie utworzenia sądu okręgowego w Białej siedleckiej, rozciągnięcia na okręgi bielski i suwalski przepisów o wymiarze sprawiedliwości, w sprawie taksy dla komorników sądowych i w sprawie kar za niespełnianie obowiązku ławniczego.

Następnie po referacie pos. M i e c z k o w s k i e g o bez dyskusji zatwierdzono dekrety w sprawie dóbr donacyjnych i w sprawie ochrony majątków nieobecnych właścicieli.

Nastąpiło sprawozdanie komisji dla odbudowy kraju w sprawie odbudowy wsi w powiatach Kraków, Wieliczka i Podgórze w obrębie twierdzy krakowskiej.

O odbudowę Galicji.

Sprawozdawca pos. W ó j c i k przypomina listopad 1914, kiedy walec rosyjski zbliżał się pod Kraków i kiedy to władze austrjackie uważały za rzecz najpilniejszą zrównać z ziemią wszystkie gminy w tych 3 powiatach, jako leżące w rejonie twierdzy. Z tych kwitnących powiatów zrobiono pustynię. Linja wsi zdemolowanych sięga od Krakowa na przeszło półtorej mili. Według obliczenia ekspozytury budowlanej w Krakowie trzeba na odbudowę tych gmin, 60 miljonów koron. Odbudowa idzie powoli z powodu braku materjału.

Pos. K l e m e n s i e w i c z opisuje spustoszenie w obrębie twierdzy krakowskiej i stwierdza, że było ono charakterystyczne dla niedołęstwa austrjackiego.

Za odbudową przemawiają jeszcze ks. Kotula-Skrzypecki, Błyszkosz i ks. Okoń.

W głosowaniu przyjęto wnioski komisji.

O wynagrodzenie nauczycieli.

Z kolei przystąpiła izba do sprawozdania komisji oświatowej w sprawie stabilizacji i wynagradzaniu nauczycieli szkół powszechnych.

Sprawozdawca poseł S m u l i k o w s k i w dłuższym wywodzie przedstawił, że nauczyciel szkoły powszechnej powinien oddać się wyłącznie swojej pracy zawodowej. Dekret rządowy zrównał płacę nauczycieli z 3 najniższymi klasami urzędników, a dla szczególnie zasłużonych nauczycieli wyznaczył klasę ósmą. Komisja proponuje, aby dać nauczycielom po 2 morgi ornego gruntu na wyżywienie siebie i rodziny a dalej, aby gmina udzieliła nauczycielowi mieszkania i opału.

Dalej proponuje komisja, ażeby nauczyciel, który pracował nieprzerwanie 3 lata w szkole został stabilizowany, o ile posiada polskie seminarjum nauczycielskie. Koszta proponowanych reform wyniosą 170,300 mk.

Pos. Czapiński proponuje, aby art. 11 zupełnie skreślić, a w 6 art. dodać po ustępie pierwszym słowa, że do ósmej kategorji wejdzie po upływie 24 lat służby, poczem minister wyznań i oświecenia Ł u k a s i e w i c z porusza kwestję art. 11, gdzie chodzi o awans nauczycieli do ósmej kategorji płac. Mówca przychyla się do propozycji większości komisji, by awans ten nie był automatyczny lecz odbywał się na wniosek dozoru szkolnego po zatwierdzeniu przez radę szkolną okręgową.

Po przemówieniu posłów Putka, Rotermunda, ks. Lubelskiego, Bojki, Pieprzyka i Smulikowskiego Sejm uchwalił odesłać cała ustawę do komisji.

Marszałek odczytuje następnie interpelację posła Priłuckiego w sprawie zajść w Pińsku, dnia 5 bm.

Po kim żałoba prasy żargonowej.

Minister wojny, gen. L e ś n i e w s k i, odpowiada na tę interpelację. Miasto Pińsk leży na terenie wojennym. Rząd uczynił wszystko, by przyjść z pomocą ludności Pińska. Wysłano tam znaczną ilość wagonów z żywnością. Mimo to część ludności żydowskiej odnosiła się nawet do misji żywnościowej niechętnie, gdyż to wywołało spadek cen towarów miejscowych i utrudniło paskarstwo.

Na porządku dziennym było przecinanie linji telefonicznych i przerwanie połączeń kolejowych. Mimo nakazu oddania broni strzelano z okien do żołnierzy. Zadaniem tej zorganizowanej działalności było wywołanie zbrojnego powstania w Pińsku, do czego przyznali się żydowscy mieszkańcy Pińska wobec delegata amerykańskiej misji sanitarnej p. Frączaka. Z początkiem kwietnia wymaszerowała znaczna część załogi pińskiej na wschód, pozostawiając tylko nieliczną załogę na miejscu. Napadnięto na oddział por. Zameczka, komendant zginął. To dodało otuchy pozostałym w Pińsku bolszewikom i sympatyzującym z nimi pewnym sferom żydowskim.

W sobotę przed południem 5 kwietnia odbyło się zebranie tajne organizacji bolszewickiej. Mała czerwona wstążeczka pod klapą surduta dawała prawo wstępu na zebranie.

Komendant Pińska ostrzeżony wysłał tam oddział kilku żołnierzy. Uczestnicy zebrania przywitali żołnierzy tych strzałami rewolwerowymi. Od strzałów tych 2 żołnierzy zostało zranionych. Na odgłos strzałów przyszła pomoc. Aresztowano około 80. Rozstrzelano doraźnie 33 osoby.

Po mowie ministra uchwalono wniosek nagły na wybranie osobnej komisji z 10 posłów z udziałem 2 przedstawicieli żydowskich dla zbadania przyczyn, które spowodowały wydarzenia Pińskie. (Po co? Nieufność dla armji? Przyp. Red.).

Zabiera głos pan m i n i s t e r s k a r b u i zapowiada wniesienie do Sejmu ustawy o banku polskim, poczem omawia trudności przeprowadzenia ustawy o stemplowaniu banknotów.

Nowe banknoty polskie.

Minister otrzymał wiadomość, że pierwsze transporty nowych banknotów polskich nadejdą prawdopodobnie przed końcem czerwca. Być może, że transport ten będzie tak wielki, że zadowolimy się jednym.

Jeżeli chcemy uzdrowić nasz rynek, należy wypuścić mniejszą ilość pieniędzy. Minister proponuje, aby przy przyszłej zmianie wydawać w gotowiźnie biletami Banku polskiego tylko 30% przedstawionej do wymiany sumy, a 70% wydawać w pożyczce.

Kurs korony we Francji.

W końcu zaznacza minister, że może dojść do tego, że korona spadnie do 5 centimów, bo już teraz za granicą płaci się za nią 15. Musimy więc czekać na jakąś decyzję konferencji pokojowej, zobowiązującą państwa, które wojnę przegrały, do jakiejś odpowiedzialności za swoje pieniądze.

Po krótkim przemówieniu pos. Głąbińskiego izba uchwaliła nagłość wniosku i odesłała go do komisji budżetowej.

O godz. 9 posiedzenie zakończono.

Następne posiedzenie jutro o godz. 1 po południu.

Obrady.

Paryż, 10.4 (PAT.) Obrady w Wersalu nad pokojem rozpoczną się za 15 do 20 dni.

Generał Smuth w Pradze.

Paryż, 10.4 (PAT.) Z Pragi donoszą: Generał Smuth przybył do Pragi w poniedziałek wieczorem z 11 oficerami sztabu generalnego i 8 funkcjonarjuszami państwowymi.

Chłopi nie dają produktów.

Berlin, 10.4 (PAT). Chłopi bawarscy postanowili zaprotestować przeciw rządowi sowieckiemu w ten sposób, że nie dopuszczają do Monachjum żadnych produktów rolnych.

Niepewna decyzja koalicji co do Gdańska.

Paryż, 10.4 (PAT.) „Petit Parisien" donosi: Narady w Spaa zakończyły się ku zupełnemu zadowoleniu ententy. Prawo wylądowania w Gdańsku zostało w całości utrzymane w mocy. Koalicja roztrzygnie według swego uznania, czy na wylądowanie wybrać Gdańsk, jako punkt koncentracyjny armji polskiej, czy też wyznaczyć inną miejscowość. Z tego też powodu przewidziano w nowym układzie użycie Szczecina lub Królewca względnie niemiecką linję kolejową, biegnącą od Renu w kierunku wschodnim. Sprawa dostarczenia okrętów potrzebnych do przewiezienia wojsk, przedstawiała, jak wiadomo, wiele trudności, podczas gdy użycie kolei ułatwiłoby i przyśpieszyłoby znacznie dokonanie zamierzonej czynności. Erzberger nie otrzymał żadnych rękojmi odnośnie do przyszłego losu Gdańska. Niemcy chcieli, aby ententa przyrzekła pozostawienie im Gdańska. Sprawa przynależności Gdańska będzie rozstrzygnięta dopiero później.

Gdańsk Polsce.

Paryż, 10.4 (PAT.) Havas. Excelsior utrzymuje, że wnioski komisji międzysojuszniczej, w której przewodniczy pan Noulens, sprzyjają w całości zupełnie życzeniom narodu polskiego. Wygotowany odnośnie do Gdańska statut da naszym przyjaciołom pełne zadośćuczynienie. Również „Journal" podaje do wiadomości, że sprawa polska była omawiana wczoraj szeroko na komisjach oraz na obradach z Paderewskim. Czudaczny pomysł **utworzenia państwa buforowego u ujścia Wisły zarzucono zupełnie.** Pewnie nastąpi jedynie logiczne rozwiązanie tej sprawy: Gdańsk Polsce.

Czyżby Gdańsk był stracony?

Paryż, 10 kwietnia. (PAT.) Niektóre dzienniki ogłaszają układ w Spaa bez komentarzy. Inne natomiast jak: „Echo de Paris", „Action Francaise", „Journal", „Victoire" i „Heure" podają go bardzo żywej krytyce. W prasie pojawiają się ciągle artykuły, domagające się przywrócenia Gdańska Polsce. Najwybitniejsze dzienniki pełne są depesz i krótkich artykułów o ogromnym wzburzeniu, panującym w Polsce z powodu pojawienia się projektu utworzenia państwa neutralnego u ujścia Wisły.

Przygotowania do następnej wojny.

Paryż, 9 kwietnia. (PAT.) Amerykański departament wojny postanowił utworzyć przy reorganizacji armji brygadę czołgów. Armja amerykańska będzie posiadała najmniej 3,000 czołgów ciężkich i 200 lekkich.

Ułaskawienie.

Paryż, 9 kwietnia. (PAT.) Wskutek stawiennictwa pana Clemenceau, prezydent Poincare zamienił Cottinowi karę śmierci na 10 lat więzienia.

Zajęcie Magdeburga.

Berlin, 10 kwietnia. (PAT.) Wojska rządowe zajęły Magdeburg, nie natrafiwszy na znaczniejszy opór.

Kto właściwie jest w Odessie?

Paryż, 9 kwietnia. (PAT.) Wojska koalicji zajęły Odesę. Telegram iskrowy z Moskwy z 7 bm. donosi, że Odessa została zajęta przez wojska sowietów ukraińskich.

Moskwa, 10.4 (PAT) Iskr. stacji pozn. Wojska sowieckie, które pod wodzą Grygorjewa weszły do Odessy, były przyjęte przez ludność owacyjnie. (?)

Z Bawarji.

Berlin, 10 kwietnia. (PAT.) Rząd wirtemberski, badeński i heski wydały zbiorowe oświadczenie, w którym za prawowity rząd bawarski uważają rząd Hoffmana.

Sarkania.

Lwów, 10.4 (PAT.) Z powodu ostrzeliwania miasta w ostatnich dniach mnożą się w prasie lwowskiej głosy, oświadczające o zniecierpliwieniu z powodu opóźniania się akcji, mające na celu zupełne uwolnienie Lwowa od oblężenia.

Piękny deficyt.

Warszawa, 10.4 (PAT) Budżet rosyjski za pierwsze półrocze r. b. będzie zamknięty deficytem około 20 miljardów rubli. Deficyt ten będzie pokryty w drodze emisji nowych banknotów.

W poszukiwaniu pracy.

Warszawa, 10.4 (PAT.) Z Paryża donoszą: „L'Information" donosi, że w Budapeszcie znajduje się wiele tysięcy osób wolnych zawodów, pozbawionych pracy, którzy masowo zgłaszają się do robót polnych.

Njemcy gdańscy nie protestują przeciw zwróceniu Gdańska Polsce.

Rozgłoszony, pisze „Kur. Ilustr.", przez hakatystyczną prasę niemiecką protest gdański, rzekomo podpisany przez 60,000 mieszkańców, okazuje się najordynarniejszem kłamstwem. Oto, jak stwierdzają wtajemniczeni, protest ów podpisało zaledwie 7,000 osób, w tem tylko półtorą tysiąca ludności cywilnej, reszta to wszystek garnizon miejscowy i urzędniczy, oraz małoletni, zatrudnieni w niektórych urzędach.

Jest faktem stwierdzonym, że ludność niemiecka protestu nie chciała podpisywać: Podpisywali jedynie ci, którzy musieli okazać się wobec władz lojalnymi.

„Polnische Warte" pisze, że Gdańsk ma całkiem inne oblicze, aniżeli to, które mu przypisują hakatyści i hakatystyczna prasa niemiecka.

Na kresach wschodnich.

Uświadomienie narodowe.

Warszawa, 10.4 (PAT). W całym powiecie bielskim szerzy się nadzwyczaj intensywnie uświadomienie narodowe. Komitety pomocy odbudowy i obrony Ojczyzny zawiązały się w następujących powiatach: Brańsk, Bocki, Siemiatycze, Mielnik, Niemirowa, Winna, Drohiczyn. Sledzianów, Pobikry, Grodzisk, Ostrożany, Ciechanowiec, Firlejowo, Rudka, Dołubów i Lubin.

Suwałki i Augustów do Litwy.

Warszawa, 10.4 (PAT.) W dniu 29 marca otrzymała tymczasowa rada obywatelska w Suwałkach zawiadomienie od władz niemieckich, że w najbliższych dniach zarząd wojskowy i cywilny w powiatach polskich, suwalskim i augustowskim, zostanie przekazany tarybie litewskiej.

Bolszewicy wychodzą z Wilna.

Warszawa, 10.4 (PAT.) 15 marca odbyło się w Wilnie zebranie wszystkich komisarzy bolszewickich, na którym uchwalono oddać Wilno bez walki w ręce władz polskich.

Niepodległość Litwy będzie uznana.

Warszawa, 10.4 (PAT) Z Kowna donoszą: Francuscy delegaci wysłali 21 marca 2 członków swojej misji do Paryża, jak zapewnia prasa litewska, po broń. Misja zapewniła tarybę, że niepodległość Litwy będzie uznana na kongresie pokojowym. Misja zaleciła litwinom sojusz z Polską, co wedle mniemania ententy leży w interesie Litwy.

Z ostatniej chwili.

Warszawa, 10 kwietnia. (PAT.) Dziś o g. 7 min. 35 wieczorem 10 bandytów napadło na dom wymiany Klepczyńskiego przy ul. Marszałkowskiej № 108 i zrabowało 100,000 mk. Milicji udało się schwytać 4 bandytów i odebrać im 6,000 mk. Jeden bandyta zabity. Padł też jeden przechodzeń od kul ostrzeliwujących bandytów.

OGŁOSZENIE.

Wobec nadejścia większych ilości

węgla

a tym samym usunięcia obawy przerwania pracy w Elektrowni Łódzkiej, Urząd Aprowizacyjny na Okręg Łódzki z dniem dzisiejszym **WĘGLA**, przyznanego odbiorcom przez Państwową Centralę

rekwirować nie będzie.

Referent Aprowizacyjny na Okręg Łódzki

Łódź, dnia 10 kwietnia 1919 r. 668 1

LOKAL

odpowiedni na biuro lub pomieszczenie dla stowarzyszenia

od zaraz do wynajęcia.

Wiadomość — Piotrkowska 91 u stróża. 671 :2

Kupię

2 maszyny do pisania

ewent. rosyjskie. Oferty z podaniem marki i ceny do adm. „Rozwoju" pod „L. K.". 663 2

Kupuję srebrne

RUBLE

Wiadomość w administracji „Rozwoju". 675 0

Komitet dla Bezrobotnych może otrzymać dla sprzedaży bezrobotnym następującą odzież:

2500 garniturów męskich cajgowych „Herkules" po cenie **Mk. 47.—**

1000 ubranek dziecinnych po cenie **Mk. 20.—**

700 spodni wełnianych po cenie **Mk. 48.—**

600 spodni cajgowych „Herkules" po cenie **Mk. 18.80**

Bezrobotnych, chętnych do nabycia uprasza się, o zgłaszanie się do swych dzielnic zapomogowych z odnośnem zawiadomieniem.

Jeśli będzie dostateczna ilość zgłoszeń, Komitet dla Bezrobotnych drogą publikacji poda dzień i miejsce sprzedaży. 667 1

OGŁOSZENIE.

Intendentura G. O. Ł. wzywa interesantów, mających do zbycia materjały (w nieograniczonej liczbie) potrzebne do pełnego wyekwipowania żołnierza, a mianowicie:

Sukno, podszewka, płótno, nici, guziki, haftki, podkówki, gwoździe, smary do butów, przybory szewckie, krawieckie, stolarskie, ślusarskie, rymarskie etc.

Przy zaofiarowaniu materjałów należy przedstawić próbki. Zgłaszać należy się w Intendenturze G. O. Ł. od godziny 4 do 6 po południu lub przesyłać pocztą. 647 2

A. O. TESCHICH i S-ka

Łódź, ul. Kilińskiego № 62 (Widzewska)

POLECAJĄ:

Tekturę asfaltową „Bitum" do krycia dachów,
Masę klejną,
Smołę,
Cegłę szamotową, ogniotrwałą,
Mączkę szamotową ogniotrwałą,
Cegłę bazaltową (klinkery),
Cement portlandzki. 605 0

674—2

Kupię zaraz

KOLEJKĘ ROBOCZĄ

do robót ziemnych, długości 2 kilometry i 12 wagonetek wywrotowych.

Szczegółowe oferty i dokładną cenę podać pod adresem: Łódź, Sienkiewicza 31 m. 1, inżynierowi powiatu Łaskiego T. Gałąska

---

Od 1 lipca r. b. przy rogu ul. Głównej i Sienkiewicza są do wynajęcia różne lokale, jako to:

skład apteczny, pralnia, razura, magazyn mód i rzeźnictwo z mieszkaniami

i różne mieszkania do wynajęcia.

Wiadomość w kasie kąpielowej. 666 5

Były legjonista, z zawodu

TECHNIK, poszukuje posady

w swym dziale, ewentualnie przyjmie jakiekolwiekbądź zajęcie. Łaskawe oferty proszę składać w administracji „Rozwoju" dla „Ex wojskowego". 658 0

Drobne ogłoszenia:

A.A.A.A. Polecam na święta w wielkim wyborze po cenach okazyjnych garderobę męską, damską, dziecinną, nową i używaną. Obuwie, bieliznę, porcelanę, galanterję, jedwabie na bluzki i t. p. Niebywała okazja, nowe modne palta damskie 165 m., spodnie od 15 m. do 180, spódniczki od 25 m. Sklep komisowy Wł. Wojciechowicza, Piotrkowska 160 róg Głównej. 1627—pśp.n5

A.A.A. Kupuję za gotówkę bieliznę męską i damską, pościelową i stołową. Płacę najwyższe ceny. Wszelkie inne towary i rzeczy używane przyjmuje do sprzedaży na najdogodniejszych warunkach. Sklep komisowy Wł. Wojciechowicza, Piotrkowska 160 róg Głównej. 1626—4

Akuszerka Marja Kubicka przyjmuje. Ul. Piotrkowska № 199. m. 14. 1508—:4

A.A.A. Kupuję kwity lombardowe, wyroby złote, srebrne, platerowane, zegarki. Brzezińska 10, Jan Placek. 1663—5

A. A. Meble sprzedaję: szafy łóżka, kredensy, otomany, dywan duży oraz pianino, Piotrkowska 108, Przeździecki. 1786—7

A! Potrzebna zaraz sklepowa samotna, samodzielna, z kaucją. Szkolna 33—18. 1749—1

A) Meble wyprzedam tanio aby zaraz łóżka, materace, szafy, bieliźniarkę, otomanę, lustra, stół, krzesła, biurko, stolik karciany, zegar, słupki, łóżeczko dziecinne, chodnik dywanowy. Piotrkowska 223 — 3, I piętro, front. 1682—7

A. Dębowe łóżka, krzesła, szafę, otomanę dywanową sprzedam. Sienkiewicza 59 m. 4, oficyna, pierwsze wejście I piętro. 1727—4

A. Łóżka, materace, stoły, krzesła sprzedaje najtaniej. Piotrkowska 101, Korczak. 1784—n2

A. Bryczki 2 nowe, wozy 3 nowe, lekkie, kolejne, kilka wozów cięższych, używanych i kilka rolwag resorowych mało używanych, a także koła rozmaite sprzedam zaraz. P. Dembowski, Widzewska 28a. 1759—wcp.4

Meble ze stołowego, sypialni i salonu sprzedam. Karola 8 m. 14, lewa oficyna, I piętro. 1618—1

Akuszerka Nowakowska mieszka obecnie Dzielna 34. Przyjmuje od 9—12 i od 2—6. 756:5

Bilardy i całe urządzenie do kawiarni sprzedam. Widzewska 82 m. 15. 1720—1

Bednarze potrzebni do zakładu Kopydłowskiego w Piotrkowie, Krakowska L. 6. 1777—:8

Chłopiec do posyłek biurowych zaraz potrzebny. Zgłaszać się ze świadectwami do biura Stowarzyszenia właścicieli nieruchomości w Łodzi, ul. Krótka № 9, codziennie od 9 do 1 i od 5 do 7 po południu. 1717—1

Czcionki stare, zużyte kupuje Administracja „Rozwoju". 939—0

Do **Kochanówki** potrzebne są pielęgniarki. Zgłoszenia do Zarządu szpitala codziennie przed południem. 1723—:2

Dwie młode kózki i jedna stara do sprzedania. Wiadomość: Wspólna 11, Radogoszcz. 0

Do sprzedania plac w śródmieściu 80×40 łokci. Wiadomość Zakątna 35, u gospodarza. 1581—:3

Dam połowę pierwszej pensji za wyrobienie młodemu mężczyźnie zajęcia z I klasowym wykształceniem. Przyjmę także zajęcie w robocie ziemnej. Oferty pod „W. K. 19." w Rozwoju. 1774—1

Do sprzedania domek murowany z ogrodem owocowym z powodu wyjazdu. Radogoszcz, ul. Jagielońska № 6. Wiadomość na miejscu. 1766—3

Gorsety gotowe i na obstalunek. Przyjmuje do prania i reperacji zniszczone gorsety pracownia ul. Główna 17. 1620—3

Jest do sprzedania wóz oraz rolwaga. Wiadomość: Widzewska 78, u Lewandowskiego. 1752—1

Kupię 11,000 łokci drutu kolczastego. Wiadomość: Sienkiewicza 65, Edmund Wasilewski. 1754—:5

Kupię stoły i ławki do werand. Wiadomość: Sienkiewicza 65, Edmund Wasilewski. 1755—:3

Kupiec poszukuje umeblowanego pokoju (słonecznego) możliwie z elektr. światłem. Oferty pod „Pokój". 1772—1

Kasjerka do apteki potrzebna umiejąca pisać na maszynie. Oferty w administracji Rozwoju pod „Apoteke". 1760—2

Kupię flower lub wiatrówkę. Oferty z podaniem ceny proszę składać w Rozwoju pod „W." 1722—1

Kupię ziemi od 10—25 morgów w okolicy Łodzi, nie dalej jak 14 wiorst. Oferty składać proszę pod «J. D.» w administracji Rozwoju. 1700—:2

Losy do 3 klasy są do nabycia w Administracji Rozwoju.

„M-me Marie", wieszczka Radwańska 6, m. 5. Hiromancja, kabalistyka, grafologja, według paryskich okultystów. Konsultacje od 11 r.—8 w. 1671 2

Meble sprzedaję, sypialnię dębową lakierowaną, stołowy, gabinet, salon oraz pojedyncze. Dzielna 11—25, w podwórzu. 1539—4.

Maszyna do elektryzowania w dobrym stanie jest do sprzedania niedrogo. Wiadomość: Kolejowa № 6. 1709—1

Meble różne wyprzedaję i maszynę do szycia. Piotrkowska 134—9, oficyna. 1690—wp.n5

Mufka i kołnierz, biały „LIS SYBERYJSKI", długi włos sprzedam. Wólczańska 79—22. 1785 n 2

Prosięta do sprzedania rasowe. Piotrkowska № 245. 1701-:1

Piwiarnię z koncesją sprzedam z powodu choroby. Wiadomość: Radwańska № 17. 1757—3

Pokój umeblowany przy chrześcijańskiej rodzinie, w okolicach Przejazd, Sienkiewicza, Nawrot. Oferty pod „P. S." 1745—1

Potrzebne zdolne podręczne do pracowni Sabiny. Piotrkowska 85, II piętro, oficyna. 1730—2

Plac do sprzedania 40×80 przy ul. Zagajnikowej. Wiadomość: ul. Nowo-Targowa № 20, w sklepie. 1762—:3

Potrzebny zdolny czeladnik na wszelką szewcką robotę. P. Skowroński, Nawrot 8. 1778—1

Potrzebna służąca przychodnia na cały dzień. Nawrot № 8 m. 8. 1779—1

Potrzebna prasowaczka. Piotrkowska 200. 1764—3

Plac do sprzedania przy ulicy Lutomierskiej. Cena przystępna. Pieniądze rosyjskie albo niemieckie. Wiadomość: Nowe-Chojny, ulica Tuszyńska № 2. 1755—2

Rower mało używany sprzedam. Wiadomość: Chojny, ul. Piaskowa 4 m. 6. 1763—p n68

Robotnicy fabryki Stiller i Bielszowski proszeni są o liczne przybycie do fabryki we wtorek. 1770—1

Rower z wolnem kołem sprzedam. Radwańska 49—56. 1716—1

Rower mocny, gumy prawie nowe. Lodownię pokojową sprzedam. Przejazd 67—6. 1702—:1

Sprzedam pralnię i filję oraz różne przedmioty. Długa 65, pralnia. 1733—2

Sklep spożywczy do sprzedania. Wschodnia № 70. 1738—1

Sprzedam dom oraz sklep rzeźniczy. Wiadomość: Rokicińska 51. 1757—2

Sklep spożywczy sprzedam zaraz. Ul. Wólczańska 147. 1776—4

Sprzedam letnisko 16 mórg, las stary, łąka, warzywa, kąpiel, rzeka, 10 domów, pensjonat. Wiadomość w Rozwoju. 1782—:3

Rutynowany buchalter z długoletnią praktyką sporządza bilanse, przeprowadza różne rewizje buchalterji oraz przyjmuje wszelką pracę buchalteryjną na godziny. Łaskawe oferty pod „Buchalterja 100". 1543 nw3

Sprzedam 6 morgów ziemi ornej pod Łodzią z książką hypoteczną. Wiadomość: Widzewska 146 m. 38. 1758—2

Sprzedam urządzenie sklepowe w dobrym stanie. Nowo-Zarzewska 37 m. 5. 1775—3

Sprzedam jedno angielskie chomąto i uprząż dla konia, jedną lekką rolwagę na sprężynach i jeden zwyczajny wóz bez desek nowy. Wiadomość: Długa 99, u gospodarza. 1767—3

Tapicer zaraz potrzebny. Piotrkowska 17, hotel „Imperial". 1708—1

Umywalnię szafkową, gzyms balkonowy, garnitur miękkich mebli, zegar, kwiaty, kredens kuchenny sprzedam. Juljusza 13—57. 1773—1

Zarybek karpi i kroczki do sprzedania w majątku Brody, gmina Wola-Wężykowa, powiat Łaski. 1666—2

Zagubione dokumenty.

Dąbrowski Józef zagubił paszport rosyjski, wydany z gminy Bruss. 1734 2

Edward Kowalski zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 1736 1

Franciszek Brauner zagubił legitymację chlebową wydaną na 7 osób. 1756—1

Psurska Stanisława zgubiła paszport wydany w gminie Sójki. 1783—3

Rewekand Józef zgubił legitymację chlebową na 6 osób. 1779—1

Szmigielski Wawrzyniec zgubił legitymację chlebową na 5 osób. 1780—1

Skradziono legitymację chlebową z kartkami na 8 osób na imię Jana Wlaźlak. 1769—1

Skradziono legitymację zapomogową oraz paszport niemiecki na imię Marty Grams wydany w Łodzi. 1713—1

Sałaj Wawrzyniec zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi, oraz legitymację chlebową na 6 osób. 1715—1

Zgubiono paszport niemiecki na imię Andrzeja Wojdal wydany w gm. Lipiny, pow. brzezińskí. 1718—1

Zaginął paszport wydany w Łodzi na imię Franciszka Wosik. 1770—1

Zgubiono paszport wydany w Kutnie na imię Bolesławy Rutkowskiej. 1746—2

Zaginął paszport pruski na imię Pelagji Barteczka. 1743—2

Zaginęły kartki mączne i cukrowe. Łaskawy znalazca raczy oddać za nagrodą 20 marek. Ulica Zachodnia № 13, Brzeziński. 1771—1

Zaginęła legitymacja chlebowa na imię Franciszka Budzyńskiego na 2 osoby. 1768—1

Zaginął paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Franciszek Miler. 1765—1

Wydawca Wiktor Czajewski. W tłoczni S. Czajewskiego.